

מבוא למחשבים

מצגת 1 –

בסיסים ופעולות אריתמטיות

ייצוג בבסיס 10

- אנו רגילים שיש לנו 10 ספרות: 0 1 2 ... עד 9 ובאמצעות 10 ספרות אלו אנו מבטאים כמויות ומבצעים פעולות חישוב.
- מספר בסיס 10 (דצימלי) מורכב מסימנים: $\{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$
- דוגמה למספר בעל 3 ספרות 436:
  1. במיקום 0 (S_0) - הסימן 6
  2. במיקום 1 (S_1) - הסימן 3
  3. במיקום 2 (S_2) - הסימן 4
- טבלת ייצוג מספר עשרוני 436:

סימן בבסיס 10	ערך סימן
S_0	6
S_1	3
S_2	4

- ערך מספר - תלוי בסימנים ובמיקומם הוא $(S_i) \times 10^i$.

$$\begin{array}{rclclcl}
 S_2 \times 10^2 & + & S_1 \times 10^1 & + & S_0 \times 10^0 & = \\
 4 \times 10^2 & + & 3 \times 10^1 & + & 6 \times 10^0 & = \\
 400 & + & 30 & + & 6 &
 \end{array}$$

ייצוג בבסיס 2

- בסיס בינארי היא שיטת ספירה לפי בסיס 2 (בי=2):
  - 0 משמעותו שאין זרם.
  - 1 משמעותו יש זרם.
- מספר בבסיס 2 מורכב מסימנים:

$$\text{סימנים} = \{0, 1\}$$

דצימלי	בינארי
0	0
1	1
2	10
3	11
4	100
5	101
6	110
7	111

- דוגמה למספר בעל 3 ספרות 101:

1. במיקום 0 (S_0) - הסימן 1

2. במיקום 1 (S_1) - הסימן 0

3. במיקום 2 (S_2) - הסימן 1

- ייצוג מספר באמצעות טבלה:

סימן בבסיס 2	ערך סימן
S_0	1
S_1	0
S_2	1

- ערך מספר - תלוי בסימנים ובמיקומם (i מייצג מיקום) הוא הסכום $(S_i) \times 2^i$.

$$\begin{array}{rclclcl}
 S_2 \times 2^2 & + & S_1 \times 2^1 & + & S_0 \times 2^0 & = \\
 1 \times 2^2 & + & 0 \times 2^1 & + & 1 \times 2^0 & = \\
 4 & + & 0 & + & 1 & = 5
 \end{array}$$

- 5 בבסיס 10 = 101 בבסיס 2 ($101_2 = 5_{10}$)

המרה מבסיס בינארי לעשרוני

- מהו הערך העשרוני של המספר 11011011_2 ?

$$\square * 2^7 + \square * 2^6 + \square * 2^5 + \square * 2^4 + \square * 2^3 + \square * 2^2 + \square * 2^1 + \square * 2^0 :$$

$$1 * 128 + 1 * 64 + 0 * 32 + 1 * 16 + 1 * 8 + 0 * 4 + 1 * 2 + 1 * 1 = \mathbf{219}$$

תרגיל 2

- הפוך את המספרים הבינאריים לדצימליים (בסיס עשרוני):

- 11 .1
- 10 .2
- 100 .3
- 101 .4
- 111 .5
- 1000 .6
- 1101 .7
- 1010 .8
- 1111 .9

המרה מבסיס עשרוני לבינארי

- מהו הערך הבינארי של המספר 25_{10} ?
- מבצעים חלוקה ב-2 עד אשר התוצאה היא 0.

ערך	שארית חלוקה ב-2
25	
12	1
6	0
3	0
1	1
0	1

• $25_{10} = 11001_2$

תרגיל 3

- הפוך את המספרים הבינאריים לדצימליים (בסיס עשרוני):

1. 4
2. 9
3. 13
4. 33
5. 47
6. 73
7. 127
8. 128
9. 140

ייצוג מספר בבסיס 16

- מספר בבסיס 16 (הקסדניצלי) מורכב מסימנים:
 $\{ 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, A, B, C, D, E, F \}$

דצימלי	הקסדצימלי	בינארי
0	0	0000
1	1	0001
2	2	0010
3	3	0011
4	4	0100
5	5	0101
6	6	0110
7	7	0111
8	8	1000
9	9	1001
10	A	1010
11	B	1011
12	C	1100
13	D	1101
14	E	1110
15	F	1111

- דוגמה למספר בעל 3 ספרות $8AD_{16}$:

1. במיקום 0 (S_0) - הסימן D

2. במיקום 1 (S_1) - הסימן A

3. במיקום 2 (S_2) - הסימן 8

1101	1010	1000	קבוצות של 4
D	A	8	ערך הקסדצימלי

• $8AD_{16} = 1000\ 1010\ 1101_2$

תרגיל 4

- המר מבינארי להקסדצימלי:

1. 11
2. 1011
3. 101010
4. 1100011
5. 10011001
6. 1110100101

- המר מהקסדצימלי לבינארי:

7. C
8. D1
9. 58
10. BF4
11. 11A6
12. 8AD2

המרה מדצימלי להקסדצימלי

- יש לבצע עם 2 שלבים:
1. המרה לבינארי.
2. המרה להקסדצימלי.

תרגיל 5

- המר מדצימלי להקסדצימלי:
1. 7
2. 10
3. 24
4. 33
5. 43

המרה מהקסדצימלי לדצימלי

- יש לבצע עם 2 שלבים:
1. המרה לבינארי.
2. המרה לדצימלי.

תרגיל 6

- המר מדצימלי להקסדצימלי:
1. A
2. 21
3. 1E
4. 2C

פעולות אריתמטיות בבסיס בינארי

חיבור

• טבלת חיבור:

$0 + 0 =$	0
$0 + 1 =$	1
$1 + 0 =$	0
$1 + 1 =$	1 0
$1 + 1 + 1 =$	1 1

תוצאה נשא

נשא לעמודה הבאה

$$\begin{array}{r}
 0110 \\
 0111 \\
 \hline
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 0 \\
 0110 \\
 0111 \\
 \hline
 1
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 10 \\
 0110 \\
 0111 \\
 \hline
 01
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 110 \\
 0110 \\
 0111 \\
 \hline
 101
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{r}
 0110 \\
 0110 \\
 0111 \\
 \hline
 1101
 \end{array}$$

תוצאה סופית

תוצאה בעמודה הראשונה

תרגיל 7

• חבר:

1. $11+1$

2. $10+01$

3. $101+01$

4. $101+11$

5. $1101+110$

6. $11101+1110$

7. $1011011+1101$